

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 521/2008, ktorým sa zakladá spoločný podnik pre palivové články a vodík“

KOM(2011) 224 v konečnom znení – 2011/0091 (NLE)

(2011/C 318/23)

Hlavný spravodajca: **Mihai MANOLIU**

Rada sa 16. mája 2011 rozhodla podľa článku 304 Zmluvy o fungovaní Európskej únie prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom

„Návrh nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 521/2008, ktorým sa zakladá spoločný podnik pre palivové články a vodík“

KOM(2011) 224 v konečnom znení – 2011/0091 (NLE).

Predsedníctvo poverilo 3. mája 2011 vypracovaním tohto stanoviska odbornú sekciu pre jednotný trh, výrobu a spotrebu.

Vzhľadom na naliehavosť danej témy bol pán MANOLIU rozhodnutím Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na 473. plenárnom zasadnutí 13. a 14. júla 2011 (schôdza z 13. júla 2011) vymenovaný za hlavného spravodajcu. Výbor prijal 131 hlasmi za, pričom 1 člen hlasoval proti a 2 členovia sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Závbery a odporúčania

1.1 Výbor schvaľuje rozhodnutie o návrhu nariadenia Rady, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie Rady (ES) č. 521/2008, ktorým sa zakladá spoločný podnik pre palivové články a vodík. Nazdáva sa, že oživenie investícií do oblasti výskumu a vývoja, ktoré by malo byť výsledkom navrhnutých zmien a doplnení, umožní zvýšiť potrebnú úroveň predvídateľnosti pre príjemcov vďaka novo zavedenej možnosti spresniť minimálnu úroveň financovania pre danú výzvu na podávanie návrhov.

1.2 EHSV kladne hodnotí predložený návrh a zdôrazňuje význam, ktorý sa prikladá navrhnutej stratégii v oblasti investícií a koordinácie výskumu v rámci posilnenia európskeho výskumného priestoru.

1.3 Výbor pripomína ⁽¹⁾, že je dôležité:

1.3.1 zjednodušiť administratívne postupy v snahe zmierniť negatívne následky, ktoré vznikajú v dôsledku administratívnej zložitosti programov v oblasti výskumu a vývoja;

1.3.2 vypracovať podrobný informačný program, ktorý by prispel k lepšej mobilizácii potrebných finančných zdrojov, ktoré poskytujú nielen priemysel, ale aj iné zainteresované strany zapojené do tejto činnosti;

1.3.3 spravodlivo uplatňovať dohodu o financovaní medzi Komisiou a spoločným podnikom PČV, za rovnakých podmienok pre priemyselné združenie i vedecké združenie;

1.3.4 zabezpečiť, aby v porovnaní s pôvodne prijatým rozpočtom na toto nariadenie Rady nevznikli žiadne dodatočné finančné dôsledky pre rozpočet, keďže navrhnuté zmeny a doplnenia by mali v konečnom dôsledku zlepšiť možnosti použitia plánovaného rozpočtu;

1.3.5 vypracovať programy odbornej prípravy, ktoré by umožnili prispôsobiť kvalifikáciu zamestnancov pracovným miestam, ktoré vzniknú vďaka tejto spoločnej technologickej iniciatíve;

1.4 stanoviť jasnú stratégiu a vypracovať plán postupu do roku 2020.

2. Všeobecné súvislosti a informácie

2.1 Technológie palivových článkov a vodíka (ďalej „PČV“) sú z dlhodobého hľadiska sľubné alternatívy výroby energie. Môžu sa používať vo všetkých odvetviach hospodárstva a poskytujú širokú škálu výhod pre energetickú bezpečnosť, dopravu, životné prostredie a racionálne využívanie zdrojov.

2.2 Spoločný podnik pre palivové články a vodík:

2.2.1 má za cieľ dosiahnuť, aby Európa zaujala popredné miesto v celosvetovom meradle v oblasti technológií založených na palivových článkoch a vodíku, a tým umožniť, aby trhové sily vytvorili významné verejné výhody;

2.2.2 koordinovaným spôsobom stimuluje činnosť členských štátov v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností s cieľom vyrovnáť sa so zlyhaniami trhu a sústrediť sa na vývoj komerčných aplikácií. Spoločný

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 204, 9.8.2008, s. 19.

podnik PČV, ktorý funguje už viac než dva roky, ukončil celý prevádzkový cyklus od uverejnenia výziev na predkladanie návrhov, cez hodnotenie návrhov, vyjednávanie týkajúce sa financovania až po uzatvorenie dohôd o grantoch ⁽²⁾;

2.2.3 podporuje realizáciu priorít spoločnej technologickej iniciatívy (STI) v oblasti výskumu, technického rozvoja a demonštračných činností so zameraním na palivové články a vodík udeľovaním grantov na základe výziev na predkladanie konkurenčných návrhov (príspevok EÚ dosahuje celkovo 470 miliónov eur);

2.2.4 sa zameriava na zvýšenie objemu verejných a súkromných investícií do výskumu v oblasti technológií palivových článkov a vodíka.

2.3 Hlavné úlohy a činnosti spoločného podniku PČV sú:

2.3.1 umožniť vytvorenie a efektívne riadenie spoločnej technologickej iniciatívy;

2.3.2 zaručiť kritickú masu v rámci výskumnej činnosti;

2.3.3 podnietiť nové investície priemyslu, ako aj investície na celoštátnej a regionálnej úrovni;

2.3.4 stimulovať inováciu a vznik nových hodnotových reťazcov zahŕňajúcich MSP;

2.3.5 uľahčiť vzájomné prepojenie medzi podnikmi, univerzitami a výskumnými centrami v oblasti základného a aplikovaného výskumu;

2.3.6 podporovať zapojenie MSP v súlade s cieľmi siedmeho rámcového programu;

2.3.7 podnecovať účasť inštitúcií zo všetkých členských štátov a pridružených krajín;

2.3.8 vykonávať výskumnú činnosť zameranú na vypracovanie nových predpisov a noriem, a zároveň zaručiť bezpečné fungovanie a nebrániť inovácii;

2.3.9 rozvíjať činnosť v oblasti komunikácie a šírenia informácií, poskytnúť spoľahlivé informácie na zvýšenie informovanosti verejnosti;

2.3.10 vyčleniť európske finančné prostriedky a mobilizovať zdroje súkromného sektora;

2.3.11 zaistiť dobré finančné hospodárenie so zdrojmi;

2.3.12 zaručiť vysokú úroveň transparentnosti a spravodlivú hospodársku súťaž medzi všetkými účastníkmi a najmä MSP.

2.4 Spoločný podnik PČV prispieva k vykonávaniu siedmeho rámcového programu, a najmä tém „Energetika“, „Nanovedy, nanotechnológie, materiály a nové výrobné technológie“, a „Doprava (vrátane aeronautiky)“ špecifického programu „Spolupráca“.

3. Návrh Komisie

3.1 Spoločné technologické iniciatívy („STI“) sa zavádzajú v siedmom rámcovom programe [7. RP ⁽³⁾] na základe článku 187 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) ako nový spôsob vytvárania verejno-súkromných partnerstiev vo výskume na európskej úrovni.

3.2 EHSV zdôrazňuje ⁽⁴⁾, že STI sú výrazom veľkého odhodlania EÚ koordinovať výskumné snahy s cieľom posilňovať európsky výskumný priestor a dosahovať európske ciele stanovené v oblasti konkurencieschopnosti.

3.3 Požiadavka na účasť priemyslu od začiatku obsahovala podmienku, že priemysel by mal poskytnúť finančný príspevok vo výške 50 % prevádzkových nákladov, a že nepeňažný príspevok priemyslu na prevádzkové náklady by mal byť aspoň taký istý ako finančný príspevok Komisie.

3.4 EHSV s poľutovaním konštatuje, že po ukončení prvých dvoch výziev na predkladanie návrhov spoločného podniku PČV sa maximálne úrovne financovania museli systematicky vyhodnocovať a znížiť pre všetkých účastníkov: pre veľké priemyselné odvetvia z 50 % na 33 % príspevku spoločného podniku PČV a pre malé a stredné podniky a výskumné inštitúcie z 75 % na 50 %.

3.5 Tieto úrovne financovania sú podstatne nižšie ako v 7. RP a nižšie ako v oblasti programov výskumu a vývoja palivových článkov a vodíka mimo Európy.

3.6 Nízke miery financovania a hospodárska a finančná kríza majú za následok, že súčasná úroveň účasti na činnostiach spoločného podniku PČV je nižšia, než sa pôvodne očakávalo.

3.7 Ak budeme pokračovať týmto smerom, dá sa očakávať všeobecná a dlhodobá pretrvávajúca strata záujmu zo strany priemyslu i vedeckej obce.

3.8 Súčasné nariadenie nezohľadňuje skutočnosť, že v celom rade prípadov sa podporujú a očakávajú príspevky na projekty z verejných štátnych a regionálnych zdrojov.

3.9 V novom texte sa uvádza, že rovnocenný príspevok EÚ by mal umožniť zohľadniť nielen samotný príspevok priemyslu, ale aj príspevok iných právnych subjektov, ktoré sa zúčastňujú na daných činnostiach.

3.10 Aby sa zvýšila predvídateľnosť potrebná pre príjemcov, zavádza sa možnosť stanovenia minimálnej úrovne financovania pre každú výzvu.

4. Konkrétne pripomienky

4.1 Spoločný podnik PČV bol zriadený v roku 2008 ako prvý názorný príklad nástroja verejno-súkromného partnerstva v rámci plánu SET, ktorý tvorí technologický pilier európskej

⁽²⁾ Existujú ďalšie štyri spoločné podniky: CLEAN SKY, IMI, ARTEMIS a ENIAC.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 412, 30.12.2006.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 204, 9.8.2008, s. 19.

politiky v oblasti energetiky a klímy. Podnik PČV má za cieľ urýchliť vývoj technológií palivových článkov a vodíka v rámci energetickej politiky v desaťročí 2010 – 2020. Snahou 36 oblastí vymedzených vo výzvach na predkladanie návrhov je uľahčiť vývoj novátorských komerčných aplikácií v rámci piatich oblastí uplatnenia:

- 4.1.1 dopravné a zásobovacie infraštruktúry;
- 4.1.2 výroba a distribúcia vodíka;
- 4.1.3 miestna výroba elektrickej energie;
- 4.1.4 prenosný materiál;
- 4.1.5 rozličné uplatnenia multidisciplinárneho charakteru.

4.2 Hlavným cieľom spoločnej činnosti v nasledujúcich piatich rokoch bude urýchliť vývoj v oblasti palivových článkov a vodíka, aby tieto technológie dosiahli stav komerčného využitia v rámci nových špecifických trhov (prenosný materiál, prenosné generátory, domáce využitie kombinácie elektrického a tepelného pohonu, využitie v oblasti dopravy).

4.3 Cieľom spoločného podniku PČV a spoločnej technologickkej iniciatívy je vymedzenie a využitie väzieb medzi výskumom a vývojom, ktoré sú zamerané na výsledky, a rozsiahle šírenie výsledkov týchto dvoch technológií. Činnosti

vychádzajú zo strategických dokumentov vymedzených v programoch, ktoré uskutočňuje priemysel v rámci európskej technologickej platformy vodík a palivové články a najmä jej plánu uplatňovania.

4.4 Európske zoskupenie pre PČV a spoločný podnik Energy World Industrial Grouping Fuel Cell and Hydrogen for Sustainability (NEW-IG) ⁽⁵⁾ tvoria neziskové združenie, ktoré sa riadi belgickým právom a je otvorené pre všetky európske podniky, ktoré vykonávajú výskumnú a vývojovú činnosť v oblasti palivových článkov a vodíka. Toto združenie je určené aj krajinám EHP a kandidátskym krajinám a disponuje ročným rozpočtom vo výške približne jednej miliardy eur, ktorý môže byť investovaný až do roku 2013.

4.5 Zoskupenie jasne potvrdzuje svoj zámer zrealizovať modulárnu technológiu, ktorá by bola schopná prinášať ekonomické výhody, a zároveň rešpektovať životné prostredie, a ktorá by bola využiteľná vo viacerých oblastiach činnosti: v sektore dopravy, výroby energie, priemyselného zariadenia ako aj v domácnostiach.

4.6 Tieto ctižiadostivé vyhliadky sú v súlade s európskymi cieľmi zameranými na nízkouhlíkové hospodárstvo, zvýšenú bezpečnosť energetického zásobovania, zníženie závislosti od ropy, príspevky týkajúce sa nových ekologických technológií, realizáciu trvalo udržateľnej európskej konkurencieschopnosti a vytváranie pracovných miest.

V Bruseli 13. júla 2011

Predseda
Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru
Staffan NILSSON

⁽⁵⁾ European Industry Grouping for a Fuel Cell and Hydrogen Joint Undertaking.